

Barcelona, 7 de juny de 2023

Compatibilitat entre pensió de jubilació i activitat artística per compte propi o aliè

Amb l'entrada en vigor l'1 d'abril de 2023 de l'RDL 1/2023, del 10 de gener, es modifiquen, o s'afegeixen, diferents articles de la Llei General de la Seguretat Social (LGSS), **ampliant els supòsits de compatibilitat** entre la pensió de jubilació i l'activitat artística.

Mentre que fins ara, d'acord amb el tantes vegades citat Reial Decret 393/2019, quedava establerta la compatibilitat entre la percepció de la pensió contributiva de jubilació de la Seguretat Social i els ingressos obtinguts per la realització de qualsevol activitat de creació artística que generi drets de propietat intel·lectual, a partir del mes d'abril ha quedat sense efecte aquesta regulació i s'ampliaran les activitats artístiques que són compatibles amb la percepció íntegra de la pensió de jubilació contributiva.

1. Àmbit personal d'aplicació

Persones beneficiàries d'una **pensió de jubilació contributiva de la Seguretat Social** que, després del seu reconeixement:

a) Desenvolupin, per compte propi o aliè, activitats artístiques dramàtiques, de doblatge, coreogràfiques, de varietats musicals, de cant, de ball, de figuració, d'especialistes, de direcció artística, de cinema, d'orquestra, d'adaptació musical, d'escena, de realització, de coreografia, d'obra audiovisual, artista de circ, artista de marionetes, màgia, guionistes i, en tot cas, les desenvolupades per **qualsevol persona l'activitat de la qual sigui reconeguda com a artista intèrpret o executant del títol I del llibre segon de la Llei de Propietat Intel·lectual** o els artistes que siguin titulars d'una relació laboral especial.

b) Realitzin treballs per compte aliè o desenvolupin activitat per compte propi com a **autors i autores d'obres literàries, artístiques o científiques, tal com estan definides al capítol I del títol II del llibre primer de la Llei de Propietat Intel·lectual**, es percebin o no drets de propietat intel·lectual per aquesta activitat, inclosos els generats per la seva transmissió a tercers i amb independència que, per la mateixa activitat, percebin altres remuneracions connexes._

Arribats en aquest punt, és imprescindible clarificar dos conceptes completament diferents i tractats de manera desigual per la llei de propietat intel·lectual; tant, que aquesta llei es

divideix en dos llibres, dedicant-ne un a cadascun: el llibre I als Autors i el llibre II als Artistes intèrprets i executants.

En el cas dels **artistes**, no estem estrictament davant de drets d'autor, ja que intèrprets i executants no són creadors d'obres; sempre necessiten l'existència prèvia dels autors i de les seves obres i, a la vegada, hi ha un llaç d'unió entre la interpretació o execució artística i l'obra sobre la qual es projecta. La seva activitat es mou en l'àmbit dels drets d'autor, per això es parla d'activitats connexes, veïnes o afins i que la seva regulació es troba dins el camp de la propietat intel·lectual.

Per tant, en aquesta nova norma es produeix, essencialment, l'ampliació de la compatibilitat de la pensió contributiva de jubilació no solament als autors —considerant com a autors també els traductors— sinó també als artistes en el seu sentit més ampli.

Conseqüentment, en sentit estricte, els membres de l'AELC, quant a escriptors i traductors, no es veuen afectats pel contingut principal d'aquesta nova norma en el que es refereix a la compatibilitat de la jubilació i l'activitat de creació, ja que ja la tenien reconeguda.

Cal aclarir que queden excloses d'aquesta compatibilitat aquelles persones que, a més de desenvolupar l'activitat artística, facin qualsevol altre treball per compte aliè o per compte propi diferent que doni lloc a la seva inclusió en el camp d'aplicació del Règim General o d'algun dels règims especials de la Seguretat Social. També queda exclosa qualsevol modalitat de jubilació anticipada o jubilació parcial.

Sí que constitueix una novetat important, que afecta directament els associats, el fet que dins de la compatibilitat s'inclourien certes activitats connexes. No obstant això, no queda clara l'extensió d'aquesta compatibilitat. No hi ha dubte que permet la presentació d'un llibre propi i d'una conferència sobre la seva pròpia obra, o la participació en un jurat, etc. Anant més lluny, també seria compatible amb la lectura d'una poesia pròpia o aliena (activitat artística d'intèrpret); igualment amb la lectura d'un audiollibre propi o aliè. Entenc que, pel que fa a la resta, caldrà que s'atingui a la regla general d'altres activitats no habituals els rendiments de les quals no superin el salari mínim interprofessional.

2. El règim de compatibilitat

Les regles que regeixen aquesta modalitat de compatibilitat de pensió de jubilació - activitat artística per compte propi o aliè són les següents:

- La quantitat de la pensió de jubilació contributiva compatible amb l'activitat artística és equivalent al 100% de l'import que correspongui percebre, inclòs el complement per a pensions inferiors a la mínima i el complement per maternitat o reducció de la bretxa

de gènere.

- Mentre es mantingui el règim de compatibilitat, es tindrà la consideració de pensionista a tots els efectes (qüestió important en l'àmbit de l'aportació al preu dels medicaments).
- La prestació d'incapacitat temporal causada durant la compatibilitat s'extingirà en la data en què es causi baixa en el règim corresponent de la Seguretat Social.
- Com a alternativa a aquest règim de compatibilitat, a la persona beneficiària d'una pensió contributiva de jubilació de la Seguretat Social en qui concorrin les circumstàncies previstes en aquesta nova regulació a la qual li pugui ser d'aplicació un altre règim de compatibilitat, podrà optar per l'aplicació del règim jurídic previst per a qualssevol altres modalitats de compatibilitat entre pensió i treball (per exemple supòsits de compatibilitat de la jubilació flexible o de la jubilació activa), si en reuneix els requisits. També podrà suspendre la percepció de la pensió i portar a terme les activitats incompatibles.

3. Cotització de les persones pensionistes de jubilació quan realitzin activitats artístiques

S'han de distingir dos supòsits:

Quan es comptabilitzi la pensió de jubilació amb el desenvolupament d'una activitat artística per compte aliè, els empresaris estaran obligats a sol·licitar l'alta i cotitzar en el Règim General de la Seguretat Social únicament per contingències professionals i per una cotització especial de solidaritat del 9% sobre la base de cotització per contingències comunes, no computable a efectes de prestacions, que es distribuirà entre empresari (7%) i persona treballadora (2%).

Si la persona interessada és pensionista de jubilació contributiva i posteriorment inicia una activitat artística per compte propi:

- Haurà de sol·licitar l'alta i cotitzar al RETA (Règim Especial de Treballadors Autònoms) solament per contingències professionals i una cotització especial de solidaritat del 9% sobre la seva base de cotització per contingències comunes, la qual no computarà a efectes de prestacions (nou article 310 bis de l'LGSS).
- Quan per l'activitat obtingui ingressos baixos (rendiments nets anuals iguals o inferiors a 3.000 €), podrà sol·licitar l'aplicació de la cotització reduïda regulada en el nou article 313 bis de l'LGSS i que presenta els següents trets diferencials:
 - La base de cotització per contingències comunes es determinarà en la corresponent llei de pressupostos generals de l'Estat, fixada pel mateix RDL per a l'exercici present en 526,14 euros mensuals.
 - Aquesta base de cotització s'aplicarà amb els mateixos efectes temporals als establerts amb caràcter general per als canvis de base de cotització del RETA

en funció de la data de sol·licitud d'aquesta base de cotització, excepte que la sol·licitud s'hagi realitzat juntament amb la de l'alta, cas en el qual s'aplicarà des de la data d'efectes d'aquesta.

- No es procedirà a la regularització de quotes prevista a l'article 308.1.c) de l'LGSS quan es comprovi que la mitjana dels rendiments nets mensuals obtinguts és igual o inferior a la mitjana mensual dels 3.000 euros ja esmentats, excepte que la Inspecció de Treball i Seguretat Social verifiqui la manca de condició d'artista de la persona treballadora autònoma en el període anual de què es tracti. En aquest cas, es procedirà a la regularització de quotes fins a la base mínima de cotització del tram1 de la taula reduïda de bases de cotització establerta per al RETA.
- El termini reglamentari de l'ingrés de les quotes serà l'establert amb caràcter general, excepte que la persona interessada sol·liciti expressament, a través dels procediments automatitzats que estableixi la TGSS, que el termini d'ingrés de les quotes sigui trimestral (quotes de gener, febrer i març: ingressar l'abril; quotes d'abril, maig i juny: ingressar el juliol; quotes de juliol, agost i setembre: ingressar l'octubre; i quotes d'octubre, novembre i desembre: ingressar el gener de l'any següent). Les sol·licituds presentades en cada trimestre natural tindran efecte a partir del primer mes del trimestre natural posterior.

Per concloure aquest primer apartat, cal tenir en compte la modificació de l'article 33 de la Llei de Classes Passives de l'Estat la qual, amb efectes des de l'1 de setembre de 2023, estén a les pensions de jubilació a càrrec del **Règim Especial de la Seguretat Social de Classes Passives de l'Estat** la mateixa compatibilitat respecte de l'activitat artística per compte aliè o per compte propi que s'estableix per a les pensions de jubilació de la resta de règims del sistema en l'LGSS.

4. Exclusió dels rendiments de l'activitat artística per mantenir i compatibilitzar la pensió d'invalidesa no contributiva

També en entrada **en vigor l'1 d'abril de 2023**, l'RDL 1/2023 modifica l'article 363.5 de l'LGSS, afegint-hi un segon paràgraf, perquè les persones beneficiàries de la pensió no contributiva d'invalidesa mantinguin i comptabilitzin la percepció d'aquesta pensió amb els seus rendiments per l'activitat artística, sempre que no excedeixin de l'import del salari mínim interprofessional en còmput anual.

Mario Sepúlveda
Advocat

(Atesa la complexitat del tema, hi ha certs supòsits especials que requeriran una consulta específica als serveis jurídics de l'Associació.)